

Brugerdreven innovation og kommunikation af tekstile kvaliteter

Baggrund

Projektets baggrund er et udtalt behov for at skabe en ny innovationsplatform for dansk tekstilindustri og dens leverandører og kunder. Denne platform består i en bedre forståelse og inddragelse af brugerbehov i forhold til anvendelsen af tekstiler i både kendte og nye sammenhænge. Branchens behov artikuleres parallelt med at produktion og markeder i stigende omfang præges af en globalisering, som stiller krav til, at virksomhederne kan beherske den øgede opsplitning og geografiske distribution af både innovations- og produktionsarbejde.

Formål

Det er projektets formål at udvikle viden og afprøve metoder til at involvere brugere og brugsindsigter i udviklingen af nye tekstile kvaliteter og nye typer af produkter. Dette vil på den ene side ske gennem eksemplariske innovationsforløb i to danske tekstilvirksomheder med inddragelse af brugere af tekstiler. På den anden side vil det ske gennem udvikling af ny indsigt i begreber og praksis omkring tekstile materialer, produkter og processer med fokus på at udvikle ny forståelse for hvordan anvendelsesorienteret viden kan nyttiggøres i innovationer og designprocesser.

Der er også behov for at få fornyet og kvalificeret indholdet i uddannelserne med brugerorienterede designmetoder. Designere, ingeniører og teknikere udgør en vigtige ressourcer for den danske tekstil- og konfektionsindustri. Derfor står designskolerne sammen med ingeniørinstitutionen DTU som partnere i projektet.

Tværgående temaer

Brugerdreven innovation er en innovationsstrategi, der bygger på systematiske studier af brugere og brugspraksis både i anvendelsen af produkter og hos de professionelle brugere, der fungerer som medierende led mellem producent og slutbrugere. Den skabte indsigt retter sig ikke kun mod designere og produktudviklere, men berører alle dele af et produktudviklingsforløb ved at aktivere brugere og viden om brugssituationer som kilder til nyskabelse af både produkter, designprocesser, forretningsgange og innovationsstrategier.

Projektet er opbygget omkring to innovationsprojekter (A og B) i samarbejde med virksomhederne Kvadrat og Trevira-Neckelmann, som understøttes af tværgående workshops og case studier, der begrebsmæssigt og metodisk er tilrettelagt inden for fire temaer:

1. Identifikation af steder, hvor brugspraksis og brug kan gøres til genstand for observation og dialog ved anvendelse af antropologisk inspirerede metoder og hvor genstande og situationer kan skabe udgangspunkt for kommunikation mellem brugere, designere, arkitekter, ingeniører og andre involverede.
2. Etablering af begreber og erfaringsdannelse om tekstile kvaliteter og produkter, som kan understøtte et professionelt arbejde til at udnytte den fleksibilitet og flertydighed, som er knyttet til det at observere og kommunikere brugspraksis og behov.
3. Kortlægning af erfaringer og udvikling af forbedret praksis omkring formidling af tekstile kvaliteter og krav til produktion sammen med andre krav og ønsker til miljø og sociale forhold i de globale produktkæder, som indebærer oversættelse af kvaliteter til proceskrav på tværs af interkulturelle og professionelle forskelle.
4. Det innovative arbejde i relation til brugerdrevne processer kræver en ny iscenesættelse af den mådekompetencer og ansvar i produktudvikling og design ledes i virksomhederne. Centralt heri er ledelsens kobling mellem brugerinddragelse, forretningskabelse og de professionelle kompetencer.

A: Tekstiler på fremtidens hospitaler

Det ene innovationsprojekt gennemføres sammen med virksomheden Kvadrat, som de sidste 35 år har arbejdet med brugere på europæiske hospitaler, hvortil der er blevet leveret gardiner og møbelstoffer. Kvadrat er årligt med i omkring 250 projekter i socialsektoren og har mange globale projekter.

Det kan observeres, at institutionerne anvender de tekstiler, som er mest praktiske for en hurtig og effektiv rengøring uden at skele til manglen på bæredygtighed og teknologiindhold i produkterne. Samtidig er der også et udtalt behov for at skabe et bedre mentalt miljø på hospitaler og i plejesektoren, som understøtter brugen af tekstiler ud fra deres visuelle, æstetiske og komfortmæssige kvaliteter. Resultaterne fra en række konkrete studier af brugspraksis på 5-6 hospitaler vil give i vigtige indsigter om brugeres forhold til tekstil, og et godt informationsgrundlag til videreudvikling af bæredygtige, højteknologiske tekstiler. Men studiet vil også resultere i indsigter som går videre end det konkrete tekstilprodukt. Forhåbentlig vil studiet afdække nye kommercielle muligheder for eksempel i form af helt nye produkttyper, services, forretningsmodeller, kommercielle samarbejder og koncepter for videreuddannelse af medarbejdere.

Innovationsprojektet vil blive gennemført i en række aktiviteter, som strækker sig over et samlet projektførløb på 2 år og involverer samlet set 2½ årsværk.

B: Brug og viden i en globalt organiseret produktion

Det andet projekt foregår i samarbejde med virksomheden Trevira-Neckelmann, der har sit globale kompetencecenter for produktinnovation og udvikling af polyesterbaserede, teksturerede garner placeret i Silkeborg. Trevira-Neckelmann har en væsentlig andel af verdensmarkedet og har gennem de seneste 35 år være førende leverandør til autoindustrien, men også socialektoren og boligtekstiler er betydende produktområder.

Globaliseringen betyder for mange store virksomheder en fysisk og kulturel adskillelse af værdiproduktionens forskellige funktioner. Mens produktion ofte flyttes til regioner med lave produktionsomkostninger, fastholdes de viden intensive og kreative funktioner, salg og logistik typisk i de danske enheder. Danske tekstilvirksomheder begyndte tidligt at flytte produktionen og var også de første til at erfare konsekvenserne heraf. Adskillelsen af den tætte brugerkontakt og produktudvikling fra materiale- og procesinnovation stiller meget store udfordringer til kompetencerne i de enkelte led og viden overførsel mellem dem. Nye produkter kræver ofte nye processer eller ny viden om processer og omvendt. Dette projekt skal understøtte (re)aktiveringen af relationerne mellem brugerbehov og brugspraksis omkring produkterne og produkt-, materiale- og procesinnovation. Projektet vil udvikle systematiske metoder til at mediere og oversætte mellem brugerbehov og leverandør viden gennem globale kæder af arbejdsdeling, kompetence og værdiproduktion med udgangspunkt i udvalgte produkter fra forskellige dele af virksomhedens portefølje.

Innovationsprojektet vil blive gennemført i en række aktiviteter, som strækker sig over et samlet projektførløb på 1½ år og involverer samlet set 2 årsværk.

Projektets sammenhæng og branche kontakt

De to innovationsprojekter understøtter hinanden ved at det første har sin tyngde i de meget grundige brugerstudier og deres omsætning til nye designkoncepter og produktinnovationer, hvor det andet har sin tyngde i oversættelsesprocesserne fra brugerstudier hen gennem globalt distribuerede værdikæder. Begge projekter understøtter oversættelsen i designleddet og i relation til nye innovationsstrategier.

Ud over de ovenfor beskrevne to innovationsprojekter vil der blive gennemført case studier i samarbejde med andre virksomheder i tekstilbranchen, som vil være inviteret til at deltage sammen med brancheorganisationen i projektets workshops. Der er etableret kontakter med en række interesserede tekstilvirksomheder.

Partnere, ledelse og tidsramme

Projektet gennemføres i samarbejde mellem de to virksomheder: Kvadrat og Trevira-Neckelmann, og forsknings- og uddannelsesenhederne: Institut for Planlægning, Innovation og Ledelse på Danmarks Tekniske Universitet, Designskolen Kolding og Danmarks Designskole. Projektledelsen ligger ved DTU med opbakning fra en styregruppe, der sammensættes af repræsentanter for de deltagende virksomheder og institutioner evt. suppleret med enkelte udefra. Projektet vil støtte udviklingen af egne forskningsmiljøer ved de to designskoler. Projektets samlede tidsramme er på 3 år med start april 2008 og afslutning i marts 2011.